

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1149/2534

สิบท วิทย์ โฆสิต มา โจอทก์ นาง สิ้น มาก แสง กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1363, ป.พ.พ. มาตรา 1364, ป.วิ.พ. มาตรา 55, ป.วิ.พ. มาตรา 172

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำฟ้องขอแบ่งแยกที่ดินกรรมสิทธิ์รวม เมื่อโจทก์บรรยายฟ้องไว้ชัดเจนว่าเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมและได้ครอบครองที่ดินเป็นส่วนสัดแล้ว โจทก์ไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องอีกว่าได้ครอบครองที่ดินโดยสงบเปิดเผย ด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตลอดมาเกิน 10 ปี เพื่อให้เห็นว่าได้เปลี่ยนเจตนาการครอบครอง และในคำขอท้ายฟ้องก็ไม่ต้องขอให้ศาลสั่งแสดงกรรมสิทธิ์ หรือขอให้นำทรัพย์ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาแบ่งกันหากจำเลยไม่ยินยอมแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมแต่อย่างใด ที่ดินส่วนของโจทก์ เจ้าของเดิม ได้เคยยื่นคำร้องขอแบ่งแยกกรรมสิทธิ์ให้เป็นของ ห.ไว้แล้วแต่ยังไม่ได้ดำเนินการห.ก็นำมาขายให้โจทก์เสียก่อนเมื่อโจทก์เข้าครอบครองก็ได้ปลูกบ้านทำรั้วเป็นส่วนสัดตลอดมา จำเลยทุกคนซึ่งเป็นเจ้าของรวมไม่คัดค้านดังนี้ เมื่อโจทก์ได้บอกกล่าวให้จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ถือโฉนดที่ดินพิพาทไปแบ่งแยก และไม่ปรากฏว่าการแบ่งแยกดังกล่าวได้กระทำในเวลาที่ไม่เป็นโอกาสอันควร ถึงแม้โจทก์จะมีได้บอกกล่าวแก่จำเลยอื่นก่อนฟ้อง โจทก์ก็มีอำนาจฟ้องจำเลยทุกคนได้.

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดที่ 6235 ตำบลบางจาน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 48 ตารางวา ร่วมกับจำเลยทั้งหกโดยได้ครอบครองปลูกบ้าน ล้อมรั้วเป็นส่วนสัดตลอดมา โจทก์ประสงค์จะแบ่งแยกที่ดินจึงได้บอกกล่าวให้จำเลยทั้งหกไปยื่นคำขอรังวัดแบ่งแยกที่ดิน แต่จำเลยทั้งหกเพิกเฉยขอให้บังคับจำเลยทั้งหกส่งมอบโฉนดที่ดินที่ 6235 ตำบลบางจาน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ให้โจทก์ และร่วมไปจัดการแบ่งแยกที่ดินดังกล่าวด้านทิศเหนือ เนื้อที่ประมาณ 2 งาน ให้แก่โจทก์ หากไม่ปฏิบัติตามขอให้ถือเอาตามคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาของจำเลยทั้งหกจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ให้การว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ 1 ใน 5 ส่วน คิดเป็นเนื้อที่ 189.30 ตารางวา แต่ไม่ได้ครอบครองที่ดินเป็นส่วนสัด จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ไม่เคยได้รับการบอกกล่าวจากโจทก์ให้ไปแบ่งแยกที่ดิน ขอให้ยกฟ้องโจทก์ขอถอนฟ้องจำเลยที่ 6 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ไปดำเนินการจดทะเบียนแบ่งแยกที่ดินโฉนดที่ 6235 ตำบลบางจาน อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เฉพาะส่วนด้านทิศเหนือภายในกรอบเส้นสีดำหมายเลข 4 ในแผนที่พิพาทเนื้อที่ประมาณ 1 งาน 75 ตารางวา ให้เป็นของโจทก์ภายใน 1 เดือน นับแต่วันที่ศาลพิพากษา หากไม่ไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนาจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 อุทธรณ์จำเลยที่ 3 ขอลอนอุทธรณ์ ศาลอนุญาตศาลอุทธรณ์พิพากษายืนจำเลยที่ 1 ที่ 2 ที่ 4 และที่ 5 ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "...ปัญหาวินิจฉัยในชั้นนี้ตามที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 ที่ 4 และที่ 5 ฎีกาในข้อแรกว่า ตามหลักของการฟ้องขอให้ศาลพิพากษาแบ่งแยกกรรมสิทธิ์รวมจากกรรมสิทธิ์รวมนั้น จะต้องบรรยายให้เห็นว่า โจทก์ได้เปลี่ยนการครอบครองร่วมกันมาเป็นการครอบครองเป็นส่วนสัด โดยสงบเปิดเผยด้วยเจตนาเป็นเจ้าของตลอดมาเกินกว่า 10 ปี รวมกับคำขอท้ายฟ้อง ให้ศาลแสดงกรรมสิทธิ์ด้วยแต่ตามฟ้องจำเลยเห็นว่า

ยังไม่เป็นการเปลี่ยนเจตนาจากการครอบครองร่วมกันเป็นการแบ่งการครอบครองเป็นส่วนสัดส่วนต่างหาก ในกรณีเช่นนี้ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมอื่น ๆ ด้วย มิฉะนั้นจะขอแบ่งแยกไม่ได้ หากเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมไม่ยินยอม ก็ต้องนำที่ดินพิพาทออกขายทอดตลาดเพียงประการเดียวเท่านั้น และในคำขอท้ายฟ้อง ก็มีได้ขอให้ศาลนำทรัพย์ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาแบ่งกันแต่อย่างใดศาลต้องพิพากษายกฟ้องโจทก์นั้น เห็นว่า ตามคำฟ้องของโจทก์บรรยายไว้ชัดและจำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ก็ยอมรับแล้วว่า โจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท โดยที่นางหลงได้จดทะเบียนขายให้เฉพาะส่วนของนางหลง หากโจทก์ได้กรรมสิทธิ์มาด้วยการครอบครองปรปักษ์ ดังที่จำเลยทั้งสี่อ้างไม่ และโจทก์ก็ได้บรรยายไว้อีกด้วยว่าได้ครอบครองที่ดินพิพาทเป็นส่วนสัดส่วนตลอดมา ฉะนั้นจึงไม่จำเป็นต้องบรรยายฟ้องให้เห็นว่าได้เปลี่ยนการครอบครองดังที่จำเลยอ้างตลอดจนคำขอท้ายฟ้องโจทก์ก็ไม่ต้องขอให้ศาลสั่งแสดงกรรมสิทธิ์หรือขอให้ศาลนำทรัพย์ออกขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาแบ่งกันแต่อย่างใดแม้จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมไม่ยินยอมก็ตาม และศาลไม่จำเป็นต้องพิพากษายกฟ้องด้วยเหตุที่จำเลยอ้าง ทั้งนี้เพราะไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้เช่นนั้นฎีกาของจำเลยที่ 1 ที่ 2 ที่ 4 และที่ 5 ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น สำหรับเรื่องการบอกกล่าวนั้นแม้จะมีประเด็นข้อพิพาทด้วยว่า โจทก์ได้บอกกล่าวให้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ไปแบ่งแยกที่ดินแล้วหรือไม่ก็ตาม แต่โจทก์ก็ได้นำสืบไว้แล้วว่า ได้บอกกล่าวให้จำเลยที่ 1 และที่ 5 ทราบแล้ว จำเลยที่ 1 และที่ 5 ไม่ยอม จำเลยที่ 1 เป็นผู้ยึดถือโฉนดที่ดินไว้ ถึงแม้โจทก์ไม่ได้บอกกล่าวให้จำเลยที่ 2 และที่ 4 ทราบก็ตาม ได้ความว่าก่อนที่นางหลงจะโอนกรรมสิทธิ์เฉพาะส่วนของตนให้โจทก์เจ้าของเดิมและจำเลยที่ 5 เคยยื่นคำร้องขอแบ่งแยกที่ดินทางทิศเหนือเป็นของนางหลงแล้ว ตามสำเนาเอกสารหมาย จ.10 แต่ยังไม่ได้นำไปดำเนินการ นางหลงก็ขายที่ดินเฉพาะส่วนของตนที่ขอแบ่งแยกให้แก่โจทก์โจทก์ได้เข้าครอบครองโดยปลูกบ้านและทำรั้วเป็นส่วนสัดส่วนในที่ดินพิพาททิศเหนือตามเส้นสีดำหมายสีเขียวหมายเลข 4 ในแผนที่พิพาทตลอดมา จำเลยทุกคนก็ไม่ได้คัดค้านประการใด ในเมื่อโจทก์ยืนยันว่าได้บอกกล่าวให้จำเลยที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ถือโฉนดที่ดินพิพาทไว้และไม่ปรากฏว่าการขอแบ่งกรรมสิทธิ์รวมของโจทก์ได้กระทำในเวลาที่ไม่เป็นโอกาสอันควรแม้จำเลยที่ 1 ถึงที่ 5 ได้ให้การปฏิเสธ โจทก์ก็ฟ้องจำเลยทุกคนและศาลชั้นต้นพิพากษาไปตามรูปคดีได้ ไม่ถือว่าเป็นการพิพากษานอกฟ้องคำพิพากษาของศาลฎีกาที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 ที่ 4 และที่ 5 อ้างมานั้นข้อเท็จจริงไม่ตรงกับคดีนี้..."พิพากษายืน.

องค์คณะ

จงทรัพย์ เทียงธรรม · พนม พ่วงภิญโญ · อุดม มั่งมีดี

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1149/2534>